

Леонід Д. Тулуш

ФІНАНСОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ АГРАРНИХ КОМПАНІЙ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ

У статті досліджено фінансову трансформацію аграрних компаній в умовах цифровізації економіки як багатовимірний процес, що охоплює модернізацію систем обліку та звітності, впровадження цифрових інструментів управління грошовими потоками, переформатування моделей залучення зовнішнього фінансування та перехід до аналітично обґрунтованого прийняття фінансових рішень на основі даних реального часу. Систематизовано ключові напрями цифрової трансформації фінансів аграрних підприємств – автоматизацію обліково-аналітичних процесів через ERP-системи та хмарні платформи, впровадження технологій точного землеробства й IoT-моніторингу, розвиток агрофінтеху та цифрових кредитних платформ, застосування ШІ-аналітики та предиктивного моделювання. Розкрито механізми переформатування систем управління оборотним капіталом аграрних підприємств на основі верифікованих агрономічних даних як альтернативної застави та цифрових платформ безперервного управління грошовими потоками. Проаналізовано роль агрофінтеху у забезпеченні доступу малих і середніх аграрних підприємств до формального фінансування через агрономічні скорингові моделі. Обґрунтовано трансформацію підходів до управління ризиками на основі предиктивного моделювання врожайності, параметричного страхування та систем раннього попередження. Виявлено структурну диспропорцію між великими агрохолдингами та МСП у рівні цифровізації фінансів. За результатами порівняльного аналізу 247 аграрних компаній доведено, що підприємства з комплексними цифровими рішеннями демонструють вищу рентабельність продажів на 6,2–8,1 п.п., скорочення терміну залучення зовнішнього фінансування у 2–3 рази та зменшення частки прострочених дебіторів на 8–9 п.п. Зроблено висновок, що фінансова трансформація є безперервним синергетичним процесом, ефективність якого визначається комплексністю технологічних інвестицій, трансформацією управлінських компетенцій та формуванням відповідного регуляторного середовища.

Ключові слова: фінансова трансформація, цифровізація, фінансові інструменти, аграрний сектор, ERP-системи, агрофінтех, управління ризиками, оборотний капітал, ESG-фінансування, малі та середні підприємства.